

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 34P/165/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118206833
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Šimková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2020:3118206833.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou Mgr. Katarínou Šimkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého U. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym a procesným opatrovníkom B. práce, sociálnych vecí a rodiny Y., dieťa rodičov : matky Bc. H. H., štátnej občianky N. republiky, trvale bytom O. nad I., K. hájom XXXX/XX, t. č. bytom O. nad I., M. XXXX/X a otca M. S., štátneho občana N. republiky, trvale bytom O. nad I., U. I XX/XXX, zastúpeného v konaní Z.. F.. I. H., advokátkou so sídlom v Y., J.. Sv. M. XXXX/XXA, o návrhu matky vo veci nezhody rodičov na udelenie súhlasu na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého dieťaťa takto

rozhodol:

Návrh matky sa zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom na začatie konania sa matka maloletého domáhala, aby súd za otca dieťaťa udelil matke súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska u maloletého U. z priezviska S. na priezvisko H.. Matka uviedla, že maloleté dieťa nesie rozdielne priezvisko ako jeho matka, pričom maloletý je zverený do jej osobnej starostlivosti a rozdielnosť priezvisk môže viesť k problémom dieťaťa v sociálnej interakcii, najmä v škole s rovesníkmi, keď je maloleté dieťa nútené odpovedať na nepríjemné otázky rovesníkov, prečo sa volá inak ako jeho matka a pod., čo môže u mal. dieťaťa vyvolávať zbytočný stres a v extrémnych prípadoch aj problémom s vlastnou identitou. Ďalej matka v návrhu uviedla, že otec dieťaťa sa žiadno nepodieľa na výchove či pomoci ohľadom dieťaťa a ignoruje správy o ňom. Ďalej poukázala na problémy pri cestovaní (osobná skúsenosť strata dokladov v It., dieťa nemôže mať batožinu spolu s matkou atď.). Tiež poukázala na vlastný názor dieťaťa, že sa chce volať rovnako ako jeho matka. Na pojednávaní uviedla, že maloletý má v súčasnosti 4 roky a takmer už 3 roky nežijú s otcom dieťaťa spolu. Matka potvrdila, že otec dieťaťa si plní vyživovací povinnosť k maloletému, ale nestretáva sa s ním v zmysle súdnej úpravy styku. V zmysle súdnej úpravy ho otec má mať 12 dní v mesiaci, ale otec sa odsťahoval, založil si novú rodinu a so synom sa nestretáva v zmysle rozsudku, ale bráva si ho po dohode s ňou tak, ako to jemu vyhovuje. A teraz sa s ním stretáva možno 4 až 5 dní do mesiaca. Matka zdôraznila, že hlavný dôvod, pre ktorý podala návrh, je, že rôzne priezviská jej spôsobujú komplikácie a nepríjemnosti. O syna sa stará ona, chodí s ním k lekárovi, do MŠ a je jej nepríjemné, že ju oslovujú priezviskom p. S. alebo dokonca aj jej terajšieho priateľa oslovujú pán S.. Tiež pri každom cestovaní musia nosiť rodný list dieťaťa, keďže maloletý má odlišné priezvisko od nej aj od jej priateľa a tá kontrola je potom sprísnená. Matka potvrdila, že s maloletým často cestujú do zahraničia, na letiskách sú tie kontroly, musí predkladať rodný list. Na otázku priznala, že do každej krajiny ich pustili. Matka sa domnieva, že časom bude aj maloletému prekážať, že sa volá inak ako ostatní v domácnosti. Uviedla, že po narodení syna vtedy ona súhlasila s priezviskom maloletého po otcovi, ale vtedy ešte žili spolu s otcom dieťaťa a ona vtedy súhlasila s jeho priezviskom s vidinou spolužitia v rodine. Keby vtedy nežili spolu,

tak by s priezviskom po otcovi nesúhlasila. Matka chce, aby sa maloletý doma cítil ako v kompletnej rodine, teda, aby sa volal ako ona alebo ako jej terajší priateľ.

2. Otec maloletého nesúhlasil s návrhom matky dieťaťa a žiadal jej návrh zamietnuť. Poukázal na to, že po prerušení ich spolužitia začala matka vyvíjať kroky smerujúce k tomu, aby bol vzťah maloletého s ním narušený. Začala mu robiť problémy v stretávaní, podala tento návrh na zmenu priezviska maloletého. Otec považuje návrh matky za nedôvodný a nevidí žiaden dôvod pre zmenu priezviska maloletého. Poukázal na to, že on o syna javí záujem, stará sa o neho, riadne si plní vyživovaciu povinnosť k maloletému a prispieva mu aj nad rámec určeného výživného. Dôvody uvádzané matkou považuje za absurdné a vykonštruované. Vo svojom vyjadrení otec poukázal na to, že to sama matka spôsobovala maloletému chaos a maloletý sa ho pýtal prečo už nie je S., ale H.. Otec zdôraznil, že on sa o syna zaujíma, stretáva sa s ním. Po ich rozchode, keď mu matka dieťaťa robila problémy v styku s maloletým, bol nútený podaním zo dňa 17.10.2017 požiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu styku. Súd jeho návrhu vyhovel a nariadil neodkladné opatrenie na úpravu styku. Ale aj po vydaných súdnych rozhodnutiach podliehal jeho styk s maloletým svojvôli matky. Až po stretnutí s kolíznym opatrovníkom mu matka začala umožňovať stretnutia so synom. Potom v konaní vo veci samej bolo dňa 7.9.2018 vytyčené pojednávanie, na ktorom rodičia uzavreli dohodu o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, jeho vyživovacej povinnosti k maloletému vo výške 130,-Eur mesačne a o úprave styku. Otec maloletého má za to, že matka podala tento návrh na zmenu priezviska maloletého pre jej nedobrý až nenávistný vzťah k nemu, často ho verbálne napáda, pri stretnutiach uráža. Na pojednávaní otec uviedol, že on má so synom pekný vzťah, stretáva sa s ním. Potvrdil, že bol odsťahovaný, lebo cez týždeň pracoval v G., ale na víkendy chodil kvôli maloletému domov, avšak matka mu často maloletého nedávala obidva víkendové dni, lebo s ním mala iný program a pod. Od 1.2.2020 sa ale opäť vrátil bývať domov. Otec uviedol, že maloletý chápe ako sa volá a je hrdý, že má priezvisko po ňom. Návrh matky považoval za nedôvodný a žiadal ho zamietnuť.

3. Kolízny opatrovník poukázal na to, že otec sa o maloletého zaujíma, prispieva na jeho výživu a výživné platí riadne. Kolízny opatrovník odporučil návrh matky zamietnuť. Doplnil, že bolo aj vykonané šetrenie pomerov, ale nepodarilo sa urobiť pohovor s maloletým, nakoľko ten bol hanblivý, nevedel povedať k danej veci žiaden názor a bol aj chorý.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil návrh z č.l.1, RL, lustráciu v V., vyjadrenie otca z č.l. 8, prehľad transakcií, doklad o platbách, faktúru, výpis z účtu, pokladničné bločky, obsah pripojených spisov tunajšieho súdusp.zn. XXP/XXX/XXXX, XXP/XX/XXXX, XXP/XX/XXXX a zistil nasledovný skutkový a skutočný stav :

5. Maloletý U. pochádza z mimomanželského vzťahu jeho rodičov, ktorí od XX/XXXX nežijú spolu. Po rozchode rodičov zostal maloletý bývať s matkou, ktorá sa o neho stará. Maloletý má priezvisko po otcovi S., ktoré je rozdielne od priezviska matky. Po rozchode rodičov sa rodičia najprv nevedeli dohodnúť na úprave styku otca s maloletým, otcovi nebol umožňovaný bezproblémový styk a uznesením Okresného súdu Y. zo dňa X.XX.XXXX č.k.XXP/XXX/XXXX-XX v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.2.2018 č.k.5CoP/9/2018-47 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol upravený styk otca s maloletým každý pondelok a každý štvrtok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. Potom rozsudkom vo veci samej zo dňa 7.9.2018 č.k.26P/179/2017-106 bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 130,-Eur mesačne a súčasťou rozsudku sa stala aj dohoda rodičov o úprave styku, v zmysle ktorej, je otec oprávnený stýkať sa s maloletým každý týždeň v pondelok a štvrtok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. a každý párný týždeň v sobotu od 09.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 09.00 hod. do 18.00 hod. Matka podala tento návrh na udelenie súhlasu so zmenou priezviska dňa 30.7.2018, teda krátko pred uzavretím vyššie uvedenej rodičovskej dohody o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému a o úprave styku.

6. V súčasnosti má maloletý U. X roky. Býva v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá sa o neho stará a s jej priateľom. Otec sa o maloletého zaujíma, stretáva sa s ním, riadne prispieva na jeho výživu a prispieva mu i nad rámec určeného výživného. Otec od počiatku javil o maloletého záujem. Aj po prerušení spolužitia rodičov, kedy boli ešte vzťahy medzi rodičmi napäté, sa otec chcel s maloletým stretávať, podal si aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže sa rodičia vtedy nevedeli dohodnúť na úprave styku a matka otcovi neumožňovala bezproblémový styk. Potom sa vzťahy medzi nimi ukludnili

a rodičia sa dohodli aj na úprave styku otca s maloletým. Styk otca s maloletým sa realizuje. Možno nie presne podľa dohody rodičov obsiahnutej v rozsudku zo dňa 7.9.2018, pretože otec maloletého sa cez pracovné dni zdržiaval v G., ale cez víkendy sa styk realizoval a v súčasnosti sa otec vrátil späť do miesta bydliska, teda už aj pracovné dni bude doma. Otec riadne prispieva na výživu maloletého a prispieva mu i nad rámec určeného výživného.

7. Podľa § 28 ods.1, 2 a 3 Zákona o rodine č.36/2005 Z. z., súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

8. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

9. Uvedené zákonné ustanovenie otázku zmeny priezviska dieťaťa síce neuvádza, v súdnej praxi sa však považuje za podstatnú vec aj zmena priezviska maloletého dieťaťa.

10. Treba zdôrazniť, ako to vyplýva aj z judikatúry súdov, že zmena priezviska maloletého dieťaťa je značným zásahom nielen do práv rodiča, ale aj do práv maloletého dieťaťa. Ak sa teda rodičia nedohodnú na priezvisku maloletého dieťaťa, môže súd dať jednému z nich súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, len ak sú pre také opatrenie vážne dôvody (Sb.rozh.č.45/1955). Za takýto vážny dôvod sa v zmysle judikatúry (R 11/1973) považuje napr. vtedy, ak rodič, ktorý so zmenou priezviska maloletého dieťaťa nesúhlasí, neplní svoje povinnosti voči dieťaťu, nejaví o neho záujem a stratil k nemu zrejmy citový vzťah, alebo ak z iného závažného dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby u neho bol udržiavaný a prehľbovaný pocit spolupatričnosti s týmto rodičom.

11. Priezvisko dieťaťa je súčasťou jeho identity, a to už od narodenia a je dôvodné, aby sa akékoľvek konanie o zmene priezviska viedlo iba výnimočne z dôležitých dôvodov a v súlade so záujmom dieťaťa. Možná zmena priezviska nie je namieste tam, kde je odôvodnená obava, že by táto zmena mohla viesť k uvoľneniu rodinných vzťahov, pričom tendencia Zákona o rodine je rodinné vzťahy upevňovať.

12. V danej veci mal súd za to, že návrh matky vo veci nezhody rodičov o udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa z priezviska S. na priezvisko H. nie je dôvodný. Súd má za to, že dôvody uvádzané matkou dieťaťa nie sú vážnymi dôvodmi pre taký zásah do práv rodiča a maloletého dieťaťa, akým je zmena priezviska maloletého dieťaťa.

13. Pre vyhovenie návrhu matky nie je dôvodný ani matkou uvádzaný praktický dôvod pre zmenu priezviska dieťaťa. Po narodení dieťaťa sa rodičia dohodli, že dieťa bude mať priezvisko po otcovi. Už vtedy si matka musela byť vedomá, že ju možno budú u lekára alebo v MŠ oslovovať priezviskom dieťaťa, hoci ona mala iné priezvisko. Okolnosť, že takéto oslovovanie je teraz jej alebo jej terajšiemu priateľovi nepríjemné, ešte nie je dôvodom pre taký značný zásah do práv dieťaťa a druhého rodiča, pretože pre súd je rozhodujúci záujem dieťaťa a nie záujem priateľa matky alebo matky samotnej.

14. Pokiaľ matka poukazovala na praktickú stránku, a to podľa nej pri cestovaní sprísnené kontroly na letisku kvôli rozdielnym priezviskám, že musí nosiť rodný list dieťaťa a pod., k tomu súd uvádza, že na letiskovej kontrole a pod. je vždy nevyhnutné preukazovať rodičovstvo, teda zákonné zastúpenie, a to bez ohľadu na priezvisko dieťaťa a rodiča. Okrem toho aj z vyjadrenia matky vyplynulo, že aj pri jej častom cestovaní do zahraničia s maloletým ju vždy do každej krajiny pustili, preto poukazovanie na sprísnené kontroly pri cestovaní kvôli rozdielnym priezviskám sa javí skôr ako účelové. Súd ďalej konštatuje, že len samotné praktické dôvody, na ktoré sa snažila matka poukázať, pre ktoré má ona a nie dieťa problém s odlišným priezviskom dieťaťa, by neboli takým vážnym dôvodom, pre ktoré

by bolo možno zasiahnuť do práv dieťaťa, akým je zmena priezviska maloletého dieťaťa. Súd prihliada na záujem dieťaťa a nie na záujem matky dieťaťa.

15. V danej veci sa súd nestotožnil s tvrdeniami matky v jej návrhu, že otec sa žiadno nepodieľa na výchove či pomoci ohľadom dieťaťa a ignoruje akékoľvek správy o ňom. Naopak súd mal za preukázané, že otec vždy javil a javí záujem o maloletého a riadne prispieva na jeho výživu. Aj po prerušení spolužitia rodičov, kedy boli ešte vzťahy medzi rodičmi napäté, sa otec chcel s maloletým stretávať, podal si aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže sa rodičia vtedy nevedeli dohodnúť na úprave styku a matka otcovi neumožňovala bezproblémový styk. Potom sa vzťahy medzi nimi ukludnili a rodičia sa dohodli aj na úprave styku otca s maloletým. Styk otca s maloletým sa realizuje. Možno nie presne podľa dohody rodičov obsiahnutej v rozsudku, pretože otec maloletého sa cez pracovné dni zdržiaval v G., ale cez víkendy sa styk realizoval a v súčasnosti sa otec vrátil späť do miesta bydliska, teda už aj pracovné dni bude doma. Ako už bolo vyššie konštatované, ak jeden rodič nesúhlasí so zmenou priezviska maloletého dieťaťa, je zmena priezviska možná len výnimočne a len z vážnych dôvodov, pričom za takýto dôležitý dôvod možno považovať stav, kedy už nie je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol v ňom nasilu udržiavaný pocit spolupatričnosti s rodičom, po ktorom nesie priezvisko, pokiaľ sa takýto rodič o dieťa vôbec nezaujíma, nejaví o neho záujem, stratil k dieťaťu citový vzťah, a teda neexistuje medzi dieťaťom a takým rodičom žiadna citová väzba. V danej veci však možno konštatovať, že otec nestratil citovú väzbu k maloletému, má ho rád, stretáva sa s ním, chce sa s nimi stretávať aj naďalej, zaujíma sa o neho, plní si rodičovské povinnosti, riadne platí výživné a pod. Možno teda konštatovať, že medzi otcom a dieťaťom je dobrý vzťah a kladné citové väzby. Preto je dôvodné, potrebné a v záujme maloletého dieťaťa, aby naďalej udržiavalo kontakt so svojim otcom. Je dôvodné, aby sa v dieťati udržiaval a budoval pocit spolupatričnosti s jeho otcom, čo sa buduje aj tým, že dieťa je nositeľom jeho priezviska a práve matkou navrhovaná zmena priezviska dieťaťa by bola opakom tejto snahy. Aj z doterajšej judikatúry súdov vyplýva, že k zmene priezviska maloletého dieťaťa možno pristúpiť naozaj len z veľmi vážnych dôvodov, najmä ak by bolo preukázané, že otec stratil citový vzťah k dieťaťu alebo ak z iného závažného dôvodu nie je potrebné, aby sa v dieťati udržiaval pocit spolupatričnosti s jeho otcom, čo však nie je tento prípad.

16. Súd tiež nemal za preukázané tvrdenie matky, že maloletý sa chce volať rovnako ako matka. Otec dieťaťa toto je tvrdenie poprel. Naopak on tvrdil, že maloletý chápe ako sa volá a je hrdý, že má priezvisko po otcovi. A ako vyplynulo z vyjadrenia kolízneho opatrovníka, maloletý k danej veci nevedel povedať žiaden názor. Bez ohľadu na uvedené však možno konštatovať, že maloletý má ešte len 4 roky, čo je pomerne nízky vek k nejakému relevantnému zisťovaniu názoru dieťaťa v takej veci ako je zmena priezviska.

17. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody mal súd za to, že návrh matky na udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa nie je dôvodný. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec dieťaťa si plní svoje rodičovské povinnosti, riadne prispieva na výživu maloletého, prispieva mu i nad rámec určeného výživného, nestratil citovú väzbu k synovi, má svojho syna rád, stretáva sa s ním a chce sa s ním i naďalej stretávať. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody mal súd za to, že návrh matky nie je dôvodný, pretože súd nemal za preukázané, že v záujme maloletého dieťaťa by bola zmena jeho priezviska. V danej veci neexistujú žiadne závažné dôvody, pre ktoré by nebolo v záujme maloletého dieťaťa, aby sa u neho udržiaval pocit spolupatričnosti s jeho otcom, teda neexistujú žiadne vážne dôvody pre zmenu priezviska maloletého dieťaťa. Preto súd návrh matky na udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého U. zamietol.

18. Podľa § 52 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

20. V danej veci súd v zmysle § 58 v spojení s § 52 CMP rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia a to na Okresný súd Trenčín (trojmo). O odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods.1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods.2 CMP).